

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112, Dep
0032 OSLO

Oslo, 29. september 2016

Deres ref.
Vår ref. 6803-14130/BJ

Høring - nye oppgaver til større kommuner

Norske Boligbyggelags Landsforbund (NBBL) har som formål å samle boligbyggelag i Norge og arbeide for deres felles interesser. NBBLs 42 medlemslag har 955 000 medlemmer, forvalter 465 000 boliger i 11 000 borettslag og sameier. Boligbyggelagene bidro til bygging av over 3 200 nye boliger i 2015.

Vi viser til høringsbrev sendt ut den 13.05.2016.

NBBLs kommentarer til høringen er begrenset til forslaget omtalt i *punkt 3.5.1 Det boligsosiale området – tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig.*

Sammenfatning

Dersom det aktuelle tilskuddet overføres til kommunene, støtter NBBL regjeringens forslag om å utvide og etablere et nytt kapittel II i bostøtteleven der kommunens forvaltning av etableringstilskudd og tilpasningstilskudd legges inn.

På den annen side mener NBBL at konsekvensene av denne omleggingen (kommunalisering av tilskuddet) er uheldig. Dette fordi vi ser med bekymring på at Husbanken mister viktige oppgaver og virkemidler som bidrar til å styrke kommunenes engasjement på det boligsosiale området. I disse tider er ikke minst dette uheldig fordi antallet eldre vil øke kraftig framover.

Kommentarer

Etableringstilskudd og tilpasningstilskudd er i dag tilskudd som Husbanken tildeler kommunene etter søknad. Kommunene videretildeler tilskuddene. Etableringstilskudd tildeles vanskeligstilte slik at de kan kjøpe seg en egen bolig, og det brukes ofte sammen med startlån, og i noen tilfeller også bostøtte. I 2015 ble det bevilget tilskudd for 370 mill. kroner til ca. 1 300-1 400 mottakere. Tilpasningstilskuddet tildeles husstander med beboere med nedsatt funksjonsevne. Tilskuddet er på vel 100 mill. kroner og tildeles ca. 1 300 husstander. Dette er, slik ordningene nå er utformet, to viktige boligpolitiske virkemidler for kommunene.

Stortinget vedtok at tilskuddene skulle innlemmes i rammetilskuddet til kommunene, jf. Innst. 333 S (2014-2015). Fordelen med omleggingen slik det er formulert i høringsnotat, er at kommunene tildeles et mer helhetlig ansvar for den boligsosiale politikken, slik at de i større grad kan se lokale boligsosiale utførelser i sammenheng med andre velferdsområder. Ressurssituasjonen kan dermed bli mer forutsigbar for kommunene og de slipper å søke om midler.

Departementet har foreslått at de nye oppgavene som nå overføres til kommunene, lovfestes i et nytt kapittel II i lov om bostøtte. Loven får ny tittel – *lov om bustøtte og kommunale bustadstilskot*. Kapitlet får tittelen *kommunale tilskudd til etablering i egen bolig og til tilpasning av bolig*.

NBBL har ikke først og fremst noen merknader til at kommunens nye forvaltningsoppgaver legges inn i bostøtteleven. Det er viktig at oppgaven lovfestes. Når disse oppgavene først overføres til kommunene, er det mest naturlig å samle kommunens boligpolitiske virkemidler i én lov. NBBL støtter derfor dette forslaget.

Det derimot NBBL reagerer på, er at disse tilskuddene innlemmes i kommunerammen og at Husbanken på denne måten mister viktige virkemidler i sin dialog med kommunene på det boligsosiale området. Vi mener – og slik det også står formulert i høringsnotatet - at dette vil føre til redusert aktivitet på området i «enkelte» kommuner, til tross for tydeligere lovforankring. Siden det ikke er store beløp innenfor dagens ordning, vil disse midlene trolig «forsvinne» når de fordeles på alle landets kommuner. NBBL er redd for at vi må bytte ut «enkelte» med «mange» kommuner. Husbankens rolle som kompetanseformidler blir dessuten redusert som følge av innlemmingen, og igjen som notatet påpeker, og som NBBL er sterkt bekymret for, kan det føre til at erfaringer om bruk av tilskudd og organisering av arbeidet i mindre grad spres mellom kommunene.

NBBL mener at disse tilskuddene er viktig for å opprettholde den gjennomgående gode kvaliteten i norske boliger, og at også husstander med lavere inntekt kan disponere en god bolig. Vi tenker spesielt på behovene for å oppgradere eksisterende boligmasse for de store gruppene eldre. Det er politisk enighet om at eldre skal bli boende lengst mulig i egen bolig. NBBL mener at Husbanken fortsatt burde hatt en viktig rolle i dette arbeidet. Uten konkrete virkemidler er det svært vanskelig for Husbanken å invitere kommunene til dialog og samarbeid om konkrete utviklingsprosjekter.

Og det er ikke bare disse tilskuddene som regjeringen har foreslått å innlemme i kommunerammen. I Kommuneproposisjonen varsles det at også Husbankens boligsosiale kompetansetilskudd (kap. 581, post 78) på ca. 50 mill. kroner skal overføres kommunene. Fordelt på alle kommunene vil disse midlene miste sin funksjon, mens de i dag er svært viktige midler for Husbankens utviklingsarbeid i kommunene. Vi mener dette arbeidet har vært svært viktig for kommuner som har begrensede ressurser på dette området, og vi mener det absolutt er behov for å videreføre Husbankens innsats når (som påpekt i høringsnotatet) de boligsosiale utfordringene vil øke framover, samtidig med en stor økning i antall eldre som har behov for en egnet bolig. I denne situasjonen mener vi det er svært uheldig at den eneste statlige institusjonen som kan støtte og stimulere kommunene til økt boligpolitisk innsats, svekkes betydelig.

Med vennlig hilsen
Norske Boligbyggelags Landsforbund SA

Thor Eek
Administrerende direktør

Bente Johansen
Seniorrådgiver

Kopi: Husbanken